

A Kúria

mint felülvizsgálati bíróság

végzése

Az ügy száma: Pfv.VI.20.975/2024/2.

A tanács tagjai: Dr. Simonné dr. Gombos Katalin a tanács elnöke

Dr. Farkas Antónia előadó bíró

Dr. Döme Attila bíró

Dr. Madarász Anna bíró

Dr. Tibold Ágnes bíró

A felperes: ...

A felperes képviselője: Dr. Lovász Andrásné ügyvéd

Az alperesek: ... I. rendű

... II. rendű

... III. rendű

Az I. és II. rendű alperes képviselője: Dr. Szabó István Tamás Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Szabó István Tamás ügyvéd)

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 72.Pf.637.015/2023/5. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Pesti Központi Kerületi Bíróság 1.P.85.035/2023/18. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a felülvizsgálatot megtagadja.

A meg nem fizetett 455.000 (négy százötvenötezer) forint felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem illetéke az állam terhén marad.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A kereseti kérelem és az ellenkérelem

[1] Az I. rendű alperes és a III. rendű alperes 2010. július 10-én harmadik személy ingatlanának fedezete mellett kölcsönszerződést kötöttek, amely alapján az I. rendű alperes 4.550.000 forintot folyósított a III. rendű alperes részére. A zálogkötelezett halálát követően az ingatlan tulajdonosa a felperes lett.

[2] A felperes a kölcsönszerződés érvénytelenségének a megállapítása iránt pert kezdeményezett a II. rendű és III. rendű alperesek ellen. A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2020. szeptember 5-én jogerőre emelkedett, 3.P.52.530/2019/20. számú ítéletével a keresetet elutasította.

[3] A felperes a fenti előzményeket követően a kölcsönszerződés és a jelzálogszerződés érvénytelenségének megállapítását, valamint a II. rendű alperes ennek tűrésre történő kötelezését kérte. Kérte az eredeti állapot helyreállítását. Keresetét a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 200. § (2) bekezdésére és a 328. § (2) bekezdésére alapította. Állította, hogy a kölcsönszerződés a jóerkölcsbe ütközik és emiatt érvénytelen. Hivatkozott arra, hogy ennek folytán a jelzálogjog szerződés is érvénytelen.

Az első- és másodfokú bíróság ítélete

[4] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Egyebek mellett kifejtette, hogy csak akkor kerülhetne sor a szerződés jóerkölcsbe ütközésének a megállapítására, ha maga a kölcsönszerződés célja ütközne a társadalmi megítélés szerint valamely erkölcsi normába.

[5] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Egyetértett az elsőfokú bíróság érdemi döntésével és annak indokaival is.

A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem

[6] A jogerős ítélet ellen a felperes felülvizsgálati kérelmet és felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet terjesztett elő. Utóbbit a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 409. § (2) bekezdés a) pont első fordulatára a [a joggyakorlat egységének megőrzése] és b) pont első fordulatára [a jogkérdés különleges jelentőségére] alapozta.

[7] Állította, hogy a jogerős ítélet sérti a polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 200. § (2) bekezdését, 207. § (5) bekezdését, a Pp. 183. § (1) bekezdését és 279. § (1) bekezdését. Erre hivatkozással kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet helyezze hatályon kívül és a kereseti kérelmének adjon helyt.

[8] A Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontja vonatkozásában arra hivatkozott: „a joggyakorlat egységét hivatott biztosítani az a kérdés, hogy nevesített szerződések esetében milyen jellegű törvényi tényállások alapozzák meg a szerződések jóerkölcsbe ütközését.” A Pp. 409. § (2) bekezdés b) pontja szerinti engedélyezés iránti kérelmét arra alapította: „a jogkérdés különleges súlya a hitelintézeti kölcsönöknél annak kimondása, mi az elvárható magatartás a szerződő felek oldaláról a kezes, illetve a jelzálog-kötelezett optimális biztonságának biztosítása érdekében. Lehet-e a tartalom megvalósításától egy szerződés jóerkölcsbe ütköző.” Ezen állításai további indokai körében a jogerős ítélet egyedi ügyben való jogszabálysértő jellegére vonatkozó hivatkozásait adta elő.

A Kúria döntése és annak indokai

[9] A Kúria előjáróban rögzíti, mivel a vagyoni jogi pereben a felülvizsgálati kérelemben vitatott érték az az ötmillió forintot nem haladja meg [Pp. 408. § (1) bekezdés], és arra figyelemmel, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét azonos jogszabályi rendelkezésre és jogi indokolással hagyta helyben [Pp. 408. § (2) bekezdés], ezért a jelen ügyben a felperesnek felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet kellett előterjesztenie [Pp. 409. § (1) bekezdés].

[10] A Kúria a felperes engedélyezés iránti kérelmét a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján vizsgálta.

[11] A Pp. 412. § (2) bekezdése szerint az engedélyezés iránti kérelmet a felülvizsgálati kérelemmel egyszerre kell előterjeszteni, főszabály szerint külön beadványban. Ennek oka, hogy a felülvizsgálat engedélyezése körében a Kúria csak a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben foglaltakat vizsgálhatja (Kúria Pfv.V.20.675/2022/2), a felülvizsgálati kérelemben foglaltak az engedélyezés körében nem vehetőek figyelembe, és az engedélyezés iránti kérelem tartalmi hiányossága miatt nincs helye hiánypótlásnak sem (Kúria Pfv.V.20.964/2020/5. – BH2021. 199.). Ha a fél a felülvizsgálati és az engedélyezés iránti kérelmet egy beadványban terjeszti elő, szükséges, hogy a két kérelem szerkezetileg különüljön el egymástól (Kúria Pfv.V.20.757/2021/2., Gfv.I.30.001/2023/3.), az engedélyezés iránti kérelemnek ekkor is meg kell felelnie a Pp. 410. § (2) bekezdésében előírt tartalmi követelményeknek.

[12] A felperes felülvizsgálati kérelmébe ágyazva, annak 2. oldalán adta elő felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmének indokait. A Kúria azt vizsgálta, hogy az itt előadottak indokolják-e a törvény által kizárt felülvizsgálat kivételes engedélyezését.

[13] A Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontjának első fordulata alapján, a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében akkor engedélyezhető a felülvizsgálat, ha a Kúria iránymutatása azért szükséges, mert egymással ellentétes, szétartó döntések születtek azonos jogkérdésben (Kúria Pfv.VI.20.888/2020/2). Ha a fél erre az engedélyezési okra hivatkozik, az engedélyezés alapjául szolgáló eltérő bírói döntéseket az engedélyezés iránti kérelmében egyértelműen azonosítható módon – legalább a határozatot hozó bíróság nevének és a határozat számának feltüntetésével – meg kell jelölnie (Kúria Pfv.V.20.803/2021/2.). A felperes azonban nem hivatkozott olyan döntésekre, amelyekkel a szétartó, ellentmondó joggyakorlatot bemutatta volna.

[14] A Pp. 409. § (2) bekezdés b) pontjának első fordulata akkor indokolja a felülvizsgálat engedélyezését, ha a kérelemben felvetett jogkérdésnek különleges súlya van. E rendelkezésre alapított kérelem azonban kizárólag akkor teszi lehetővé a jogerős ítélet felülvizsgálatát, ha a vizsgált jogkérdés az egyedi ügyön – különleges súlyára tekintettel – túlmutat (Kúria Pfv.V.20.511/2021/2.). Nem indokolt a felülvizsgálat engedélyezése, ha a kérelem csak olyan jogértelmezési kérdést tartalmaz, amellyel kapcsolatban a Kúria korábban már állást foglalt (Kúria Gfv.VI.30.251/2022/7.). A Kúriának a jóerkölsbe ütköző szerződések megítélése tekintetében kialakult joggyakorlata van, amely jogértelmezésnek a jogerős ítélet is megfelel, így a jogegységgel, illetve közvetetten a jogbiztonsággal kapcsolatba olyan hozható olyan fontos ok nem áll fenn, amely folytán a Kúria iránymutatása válna szükségessé.

[15] A Kúria a felperes által az engedélyezés iránti kérelme 3-4. oldalán előadott indokokkal összefüggésben arra mutat rá, hogy miután a felülvizsgálat engedélyezése iránti

kérelemben nem a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát kell bemutatni, hanem azt kell előadni, hogy a felülvizsgálati kérelemben megjelölt, ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálatát a Pp. 409. § (2) bekezdésének megjelölt pontjaiban írt okok miért indokolják, nem engedélyezhető a felülvizsgálat ez utóbbi adekvát indokok hiányában. Az, hogy a jogerős határozat valóban sérti-e a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályi rendelkezéseket, a felülvizsgálat engedélyezése után vizsgálható csak (Kúria Gfv.V.30.427/2023/2., Pfv.V21.343/2022/2.), de ilyen indokok előadása önmagában nem teszik megalapozottá az engedélyezést.

[16] Mindezekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálatát a Pp. 411. § (1) és (2) bekezdése alapján megtagadta.

[17] A felperes személyes költségmentessége folytán meg nem fizetett felülvizsgálat engedélyezése iránti eljárási illeték a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

[18] A Kúria a kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése és a 391. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[19] A végzés elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

A határozat elvi tartalma

[20] A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben nem elegendő a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát bemutatni, azt kell előadni, hogy a felülvizsgálati kérelemben megjelölt, ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálatát a Pp. 409. § (2)-(3) bekezdésében megjelölt okok miért indokolják. A Kúria az engedélyezési kérelem elbírálása során az egyedi ügyben hozott bírósági határozat jogszerűségét ugyanis nem vizsgálhatja.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[21] 2016. évi CXXX. törvény 409. § (2) bekezdés a) és b) pont, 411. § (1) és (2) bekezdés

Budapest, 2025. február 19.

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Antónia s.k. előadó bíró, Dr. Döme Attila s.k. bíró, Dr. Madarász Anna s.k. bíró, Dr. Tibold Ágnes s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

S.K.

bíróági ügyintéző